

Usein kysytyt kysymykset (UKK)

1. Mikä on pastoraalinen ohje?

Pastoraalinen ohje on piispainkokouksen antama suositus, joka ohjaa pappien, seurakuntien ja tuomiokapitulien toimintaa tietyissä tilanteissa. Tässä tapauksessa tuomiokapituleille annetun ohjeen tarkoitus on palvella tilanteissa, joissa Suomen ev.lut. kirkon pappia pyydetään vihkimään tai siunaamaan avioliittoon samaa sukupuolta olevia pareja.

2. Miksi piispainkokous antoi tämän ohjeen?

Piispainkokous on tunnistanut jännitteen, joka vallitsee avioliittoa koskevan kirkon perinteisen tulkinnan ja sen todellisuuden välillä, jossa myös samaa sukupuolta olevia pareja on usean vuoden ajan vihitty kirkolliseen avioliittoon. Arkkipiispa esitti piispainkokoukselle pastoraalisen ohjeen laatimista, koska seurakunnissa vallitsee monenlaisia käytäntöjä samaa sukupuolta olevien parien vihkimisistä ja kirkkotilojen käytöstä niissä. Ohjeen tarkoituksena on tarjota pastoraalista ohjausta tilanteessa, jossa kirkon perinteinen avioliittokäsitys ja nykyinen avioliittolainsäädäntö ovat ristiriidassa. Ohjeen tarkoituksena on varmistaa, että kaikki seurakuntalaiset kohdataan avoimesti ja arvostavasti.

3. Mitä kirkolliskokous päätti piispainkokouksen esityksestä kahdesta rinnakkaisesta avioliittokäsityksestä?

Kirkolliskokous hylkäsi piispainkokouksen esityksen kirkkojärjestyksen muuttamiseksi. Tässä esityksessä olisi kirjattu kirkkojärjestykseen kaksi rinnakkaista avioliittokäsitystä. Lakivaliokunta kuitenkin totesi, että piispainkokouksella on mahdollisuus kirkkolain nojalla antaa pastoraalisia ohjeita. Näillä perusteilla piispainkokous laati asiaa koskevan pastoraalisen ohjeen samaa sukupuolta olevien parien yhdenvertaisesta kohtelusta avioliittoon vihittäessä ja avioliittoa siunattaessa.

4. Mitä piispainkokous suosittelee tuomiokapituleille?

Piispainkokous suosittelee, ettei samaa sukupuolta olevan parin vihkimisestä tai siunaamisesta koidu papille seuraamuksia.

5. Tuleeko kirkkotilojen käytöstä tehdä erillisiä päätöksiä jatkossakin?

Avioliittoon vihkiminen ja avioliiton siunaaminen ovat pastoraalisen ohjeen mukaan kirkollisia toimituksia, joiden soveltuvuudesta kirkkotilaan ei tarvita erillistä päätöstä.

6. Mitä papin tulee huomioida vihkiessään samaa sukupuolta olevia pareja?

Papin tulee kohdata kaikki vihkimis- tai siunauspyynnön esittävät kirkon jäsenet avoimesti ja arvostavasti, ja vihkimiseen tulee sisältyä lain edellyttämät kysymykset ja liiton vahvistaminen.

7. Miten tähän tilanteeseen on tultu?

Ohje on tarpeellinen, koska kirkollisen avioliiton vihkimisen oikeudellinen tilanne on muuttumassa. Asiantuntijoiden mukaan oikeustila voi muuttua ilman erillistä lakimuutosta, jos laissa ei ole nimenomaista kieltoa. Samaa sukupuolta olevien parien vihkimisen osalta oikeustilan muuttumiseen vaikuttavat muun muassa seuraavat tekijät: vihkimisiä tapahtuu, ne ovat yhteiskunnan lainsäädännön mukaan laillisia, papeille ei koidu seuraamuksia, ja kirkko ei ole

lisännyt kirkkojärjestykseen ehtoa, että vain miehen ja naisen väliset avioliitot hyväksytään. Lisäksi kirkon ylimmät päätöksentekaelimet, kuten piispainkokous ja kirkolliskokouksen hallinto- ja perustevaliokunta, ovat todenneet, ettei samaa sukupuolta olevien parien vihkimiselle ole juridista eikä teologista estettä.